

ACTIVITATEA FUNDAȚIEI ACADEMICE "A.D.XENOPOL" (1995)

O constantă a activității depuse la Fundație a fost și în această perioadă sprijinirea programelor științifice ale Institutului de Istorie "A. D. Xenopol". Paralel cu acest sprijin, desfășurat sub semnul colaborării și complementarității celor două instituții (așa cum prevede chiar *Statutul* Fundației), au existat și inițiative culturale independente. Pe toate acestea din urmă le vom prezenta mai departe, în ordinea însăși a scopurilor statutare. Nu înainte însă de a arăta că, în linii generale, contextul în care Fundația și-a desfășurat activitatea nu a fost mai favorabil decât cel al perioadei precedente. Dificultățile financiare, înainte de toate, au făcut ca rezultatele să se mențină la un nivel destul de modest în raport cu aspirațiile și ambițiile de la început.

1. Inițierea și sprijinirea cercetărilor originale în domeniul istoriei

Pentru atingerea acestui scop, s-a recurs și în această perioadă la căi diverse. La dispoziția celor interesați în cercetare a fost pusă aparatura de care Fundația dispune (computere, copiatoare etc.) și care a fost folosită atât la redactarea textelor, cât și pentru facilitarea colectării și ordonării informațiilor. Pornind de la convingerea că baza tehnică reprezintă o premisă importantă a cercetării contemporane, s-a căutat extinderea și diversificarea acesteia. Cu sprijinul generos al "Fundației Soros pentru o Societate Deschisă", s-a procurat un număr de aparate (cameră video, monitor, video-recorder, casetofon, aparat foto etc.), indispensabile noilor metode de cercetare, precum cea a "istoriei orale". Toate acestea constituie fondul tehnic al unui nou atelier științific, destinat studierii istoriei regimului comunist, care și-a început deja activitatea în cadrul Fundației. O altă formă de sprijinire a cercetării o constituie posibilitatea oferită celor interesați de a-și publica textele (studii, recenzii, eseuri) în buletinul Fundației, *Xenopoliana*, care încurajează, prin programul ei deopotrivă ambițios și novator, contribuțiile istoriografice originale.

2. Restituirea realizărilor deosebite ale istoriografiei românești și străine, îndeosebi a operei marelui istoric patronim

Revista *Xenopoliana* și-a asumat, număr de număr, proiectul readucerii în circuit științific a lucrărilor de dimensiuni mai mici subscrise de A. D. Xenopol. De data aceasta au fost reproduse fragmente esențiale dintr-un studiu relativ la învățământul istoric. Nu au fost uitate contribuțiile sale majore la patrimoniul istoriografic românesc și universal.

Mai vechea inițiativă de reeditare critică a *Istoriei românilor din Dacia Traiană* a fost continuată, astfel încât un nou volum, al V-lea din noua ediție, a fost definitivat sub îngrijirea cercetătorilor Ștefan Lemny și Lucian Nastasă. Tomul se află sub tipar, urmînd să apară la Editura Enciclopedică din București.

3. Editarea de scrieri în domeniul istoriei

Un fapt îmbucurător e asigurarea unei anumite continuități în activitatea editorială a Fundației. La seria "Biblioteca Fundației Academice «A. D. Xenopol»", inaugurată în toamna anului 1994 prin publicarea volumului colectiv *Istoria ca lectură a lumii* (coordonatori: Gabriel Bădărău, Leonid Boicu, Lucian Nastasă), se va adăuga un al doilea volum îngrijit de dr. Gabriel Bădărău cuprinzînd studii de istoria relațiilor internaționale.

Publicarea buletinului "Xenopoliana" a constituit încă de la început o grijă constantă. Cu toate acestea, nu au putut fi evitate unele neajunsuri, cum ar fi întârzierile în raport cu termenele de apariție. Așa se face că volumul pe 1994 n-a putut apărea decît în iunie 1995. O serie de îmbunătățiri au intervenit însă între timp. S-a obținut din partea aceleiași "Fundații Soros" refinanțarea tipăririi în continuare a revistei și acoperirea cheltuielilor de expediere în străinătate, astfel încît tomurile I/1993 și II/1994 au putut fi trimise la circa 120 de instituții și persoane de peste hotare.

Angajarea unui specialist în domeniul tehnoprosesării publicațiilor întărește speranța noastră de a extinde activitatea editorială. De altfel, aceasta s-a făcut deja simțită în pregătirea numărului de față.

4. Organizarea și sprijinirea de manifestări științifice în domeniul istoriei și al științelor înrudite

Sub patronajul Fundației a fost organizat, la 5 martie 1995, simpozionul "A. D. Xenopol - 75 de ani de la moartea sa". Memoria istoricului a fost omagiată prin comunicări și dezbateri, care au pus în lumină diverse aspecte ale operei și biografiei sale: concepția filosofică originală asupra istoriei (Al. Zub), locul său în contextul istoriografic al epocii (Lucian Nastasă), contribuția la istoria dreptului românesc (Gabriel Bădărău), urmele prezenței sale în viața culturală ieșeană (Dumitru Ivănescu).

Un sprijin substanțial a fost acordat organizării, la 5 octombrie 1995, în cadrul "Zilelor academice ieșene", a unui simpozion dedicat împlinirii unui secol de la moartea lui Alexandru Odobescu. Comunicările prezentate cu acel prilej, provenind din sfera istoriei literare în special (Geo Șerban) sau a celei a culturii în general (Gabriela Drăgoi), din domeniul filologic-lingvistic (Stelian Dumistrăcel) și din cel istoric (Vasile Cristian, Lucian Nastasă), au urmărit, pe seama unor informații mai puțin sau deloc cunoscute, o reevaluare a locului cuvenit lui Odobescu în cultura română.

Cu sprijinul Fundației s-a realizat apoi imprimarea și multiplicarea programelor și afișelor pentru noul Simpozion al Comisiei de Heraldică și Genealogie, care s-a desfășurat între 8 și 13 mai în incinta Institutului de Istorie "A. D. Xenopol", simpozion care s-a bucurat de o largă participare națională și internațională.

Și-a continuat activitatea, fără ecouri semnificative, grupul de lucru "Istorie și Educație", creat în luna mai 1994, în ideea de a contribui la reconstrucția istoriografică prin eforturi de reconceptualizare a domeniului și de modernizare a metodelor de investigație. Deschis colaborării cu persoane, asociații și instituții avînd obiective apropiate, un asemenea grup ar putea stimula în viitor un dialog mai fecund între cercetarea istorică și învățămînt.

5. Instituirea și acordarea de premii și burse

Pe lîngă încurajarea activității de cercetare în cîmpul istoriografic, s-a urmărit și stimularea noilor interesați în același domeniu. La încheierea anului universitar 1994-1995, Fundația noastră a acordat premii studenților cu rezultate deosebite de la Facultatea de Istorie a Universității "Al. I. Cuza".